

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (50)

**СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК
(ЗБІРНИК КОНФЕРЕНЦІЙ)**

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 20 листопада 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** канд.пед.наук, доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д-р.пед.наук, проф. Мисліцька Н.А., д-р.філол.наук Войцехівська Н.К., канд.філол.наук, доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(50) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 266с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

РУДА ТЕТЯНА, АТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД: МАРШРУТНИЙ ЛИСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.....	7

ФІЛОЛОГІЧНІ ГОРИЗОНТИ: НАУКОВИЙ, ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ, ФІЛОСОФСЬКИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, ІНКЛЮЗИВНИЙ, НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИЙ ВЕКТОРИ

СКРИПНИК НАДІЯ, ЛЕБЕДЬ ЮЛІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МЕДВЕДЄВА ЛІЛІЯ, ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	11
ГРИМАШЕВИЧ ГАЛИНА, УТОЧНЮВАЛЬНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДНИК СИНТАКСИЧНОГО ПРОСТОРУ ПРОЗОВИХ ТЕКСТІВ ЗБІРКИ СЕРГІЯ ЖАДАНА «АРАБЕСКИ»	17
КОСТЬ МАР'ЯНА, ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ФЕМІНІТИВІВ У МОВЛЕННІ УКРАЇНЦІВ.....	19
БЕРЕЗОВСЬКА ВІТАЛІНА, ГОНТАР НАТАЛІЯ, ХАРАКТЕРИСТИКА ОНЛАЙН-СЕРВІСУ КАНОТ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ, ПОВТОРЕННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	26
ДІБРОВА ОЛЬГА, ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	30
СТРЕМБІЦЬКА ЛАРИСА, КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛЬСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У НАВЧАННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ.....	33
ФЕДОРЦОВА ОЛЕНА, МЕТОД КРЕАТИВНОЇ СТРУКТУРОВАНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	36
ЦЕПКАЛО ТЕТЯНА, ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ПІДЛІТКОВІЙ ПЕРІОДИЦІ	39
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, ВИШНЕВСЬКА ЮЛІАНА, ФУРМАНЮК НАТАЛІЯ, КРИВОШЕЄВА ЛІЛІЯ, НАЗАРОВА АНЖЕЛІКА, ТВОРЧІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА ЯК СПІВТВОРЧІСТЬ: СОЦІОЛІНГВАЛЬНИЙ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ.....	46
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, РЕФЛЕКСИВНА СКЛАДОВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	54
БАРЩЕВСЬКА ІННА, РОЛЬ КАЗКОТЕРАПІЇ В ОСМИСЛЕННІ ВАЖЛИВИХ ЖИТТЄВИХ ЯВИЩ, ЗАСВОЄННІ ЦІННОСТЕЙ І МОРАЛЬНИХ НОРМ	59
БЕВЗА ДІАНА, РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЖІНОЧОГО ГОЛОСУ У ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ ПРОЗИ.....	61
ВІННИЦЬКА АННА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛОМОВНОЇ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	65
ГАЛЬЯНОВА ОЛЕНА, ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ДО ПОДОЛАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВТРАТ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	69
ІЩУК ВІКТОРІЯ, ШЕВЧУК АННА, ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	74
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ Е.М. ХЕМІНГУЕЯ: РАННІЙ ЕТАП.....	79

ПЛАХОТНЮК ВІКТОРІЯ, ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ.....	85
ПОГОРЄЛОВА АЛІНА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ТА ЇХНІ УКРАЇНСЬКІ ЕКВІВАЛЕНТИ.....	90
РОМАНУХА ЮЛІЯ, СКРИПНИК НАДІЯ, КЛОЧКО ТЕТЯНА, РОСЛА ІРИНА, ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	94
КУШКО ІГОР, ЛИСАК ІГОР, ПІДГОТОВКА ДО НМТ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ВИКЛИКІВ ТА СТРАТЕГІЧНІ РІШЕННЯ.....	98
ЗРАЛКО АННА, СУЧАСНІ МОВНІ ТРЕНДИ В РЕКЛАМІ ТА МАРКЕТИНГУ.....	101

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ У ЗБЕРЕЖЕННІ І РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

ШАПОВАЛОВ ВОЛОДИМИР, РОЛЬ ЗНАННЯ ІСТОРІЇ В СТАНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ.....	106
КОЗІГОРА МАРІЯ, ОСВІТА ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ.....	110
МАРЧУК СЕРГІЙ, ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ЗА КНЯЗЮВАННЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО.....	113
ДЖУРАК СЕРГІЙ, ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В. СУХОМЛИНСЬКОГО.....	116
МАКУШЕНКО СВІТЛАНА, КЛЮЧ ДО УСПІХУ: ЧОМУ ОСВІТА ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАЙВИЩОЮ ЦІННІСТЮ.....	120
СМУШКО ВЛАДИСЛАВ, ТРАДИЦІЇ КОЗАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	123
МАРТИНЮК ЛЕСЯ, МАРТИНЮК ВАДИМ, ОСВІТА ЯК КАТАЛІЗАТОР САМОІДЕНТИЧНОСТІ.....	129
СМАКОТА ЛАРИСА, ПАНАСЕНКО ТЕТЯНА, СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ.....	129
ТОКАР ЛЮБОВ, РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ МЕДІАОСВІТИ.....	135
КРЕВСЬКА ХРИСТИНА, ІНКЛЮЗИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ” У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	140
ВОЙТЕНКО ГАЛИНА, ФЕЩЕНКО ЮЛІЯ, ПУБЛІЧНІ ПОДІЇ ЯК ОСВІТНІЙ РИТУАЛ: ФОРМУВАННЯ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЧЕРЕЗ СВЯТКУВАННЯ.....	142
КУРИЖКА ВІКТОРІЯ, ТАРАСЮК ОЛЬГА, РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	144
СИНЄГУБ ЯРОСЛАВА, ДЖУГОСТРАНСЬКА ІРИНА, ОСВІТА І НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ: МІСІЯ В УТВЕРДЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ.....	147
ЧЕМЕРИС ІРИНА, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, ОСВІТА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ.....	149
ЗАГОРУЙКО НАТАЛІЯ, ЛЕБЕДИНЦЕВА ОЛЕКСАНДРА, ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	153

ЗАЙЧЕНКО ІВАН, ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ ВАЩЕНКА НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОСВІТИ В САМОСТІЙНІЙ УКРАЇНІ	157
ЯРОВА АНАСТАСІЯ, ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	161
КАЗАК ОЛЕКСАНДР, ОСВІТА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	164
КОБУК ОКСАНА, СМОКОВИЧ ТЕТЯНА, ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОБОТИ З МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	166
КУЗЬМИНСЬКА ДІНА, ТВОРЧИЙ ВИМІР ОСВІТИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА УМОВА РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ОГЛЯД ІДЕЙ КЕНА РОБІНСОНА.....	168
ОЖГО ДАРИНА, БУГАЙЧУК АНАСТАСІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	171
ПЕТРУК АННА, ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	174
СУПРУН ЯНА, НАУМИЧ ВАЛЕРІЯ, МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	176
САВЧУК ОКСАНА, ОСТАПУК ВІКТОРІЯ, ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЧЕРЕЗ ГРУПОВІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	178
СТАНКЕВИЧ ІННА, НАВЧАННЯ ЯК ДІАЛОГ: РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЧУЖОЇ ДУМКИ	180
ЛЯШУК ДАРИНА, СУПРУНОВА АННА, ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	184
КНЯЖУК ГАЛИНА, СВІТ ГРИ – СВІТ ЕМОЦІЙ: РОЛЬ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО НАСТРОЮ ДИТИНИ.....	186
ЛЮБОВ КИРЧ, ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	191
ШЕВЧУК ОЛЕКСАНДРА, ГЕДЗ ДАР'Я, ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ У СУЧАСНІЙ РОДИНІ	195
ОСИП ЮРІЙ, ОСИП МАРІЯ, ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ БІОХІМІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ....	199
ГОЛЯ ГАЛИНА, ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	204
СВЯТЕНКО БОГДАНА, РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА КОНЦЕПЦІЮ СЛОВА “WAR”	207
ПРИСЯЖНЮК ОЛЬГА, МОВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ.....	211
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, ПОЧАТКОВА ОСВІТА ПІД РУМУНСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ В ОДНОМУ ПОДІЛЬСЬКОМУ СЕЛІ (1941-1944).....	215
КУШКО ІГОР, ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ НОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	219
БУГА ОКСАНА, СУЧАСНИЙ СТАН ТА РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	222

ОСАДЧУК АЛЛА, УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ШТРАФУ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СТОРОНИ ПИТАННЯ.....	228
МАРІЯ – ВІКТОРІЯ ВІКТОРУК МАДЯРА, ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦІННОСТЯХ.....	230
ГАЛАЙДА СТАНІСЛАВ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОМФОРТ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ЯК УМОВА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	233

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

ІВАНОВА НАДІЯ, «ДІТЛАХИ В САДОЧКУ ГРАЛИ – СВЯТО РАДО ЗУСТРІЧАЛИ»	236
НАГОРНЮК ВАЛЕНТИНА, МАЗУР АЛЬБІНА, РОЗВИТОК МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ.....	240
МАШТАЛЯР ЙОСИП, ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	244
МЕЛЬНИК ЄВГЕН, ФУТЗАЛ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ	246
МЕЛЬНИК СВІТЛАНА, РОЛЬ ВИКЛАДАЧА З ДОДАТКОВОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИКИ.....	250
СЛОБОДЯНЮК ОЛЕНА, КОМПЛЕКС ІГРОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ.....	255
ТЕРЕПА АЛЛА, МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ОДНА З ПРОВІДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	262

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей

викладання біохімії. Йдеться про використання інтерактивних методів навчання, створення позитивного емоційного клімату в студентській групі, впровадження коротких психорегуляційних вправ та завдань, спрямованих на розвиток навичок стресостійкості. Застосування таких підходів

сприятиме не лише ефективному засвоєнню навчального матеріалу, але й формуванню у майбутніх стоматологів високого рівня психологічної стійкості, необхідної для професійного становлення і діяльності в умовах сучасних соціальних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Stelter M., et al. The impact of the war in Ukraine on the well-being of young people. *Nature*. 2025.
2. Polyvianaia M., et al. Mental health of university students twenty months after the war onset: a cross-sectional study. *BMC Psychiatry*. 2025.
3. Giordano F., et al. Resilience processes among Ukrainian youth preparing to adapt to conflict. *Journal* (open access). 2024.
4. Шарова Т. Розвиток обдарованої молоді в Україні в період воєнного стану. *Українські студії в європейському контексті*. 2024. (впорядкування за форматом журналу). (PDF). URL : [https://elar.tsatu.edu.ua/...](https://elar.tsatu.edu.ua/) . Дата доступу: 30.09.2025.
5. Evans D.L., et al. The Biochemical Literacy Framework: inviting pedagogical change. *Biochemistry Education* (PMC). 2020. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7459419/>. Дата доступу: 30.09.2025.
6. Styers M.L., et al. Active Learning in Flipped Life Science Courses Promotes Critical Thinking. *CBE—Life Sciences Education*. 2018.
7. Chinnapun D., et al. Enhancing Learning in Medical Biochemistry by Teaching: empirical study. (журнал). 2024. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC11446201/>. Дата доступу: 30.09.2025.
8. Bolduc K.C., et al. From classroom to clinic: Biochemistry lab for pre-health majors. *Biochemistry and Molecular Biology Education*. 2023.
9. Hozak S.V. The effectiveness of implementing psychological tools in educational practice during martial law. (журнал). 2024. URL: <https://msu-journal.com/index.php/journal/article/view/688>. Дата доступу: 30.09.2025.
10. Методичні рекомендації щодо оформлення бібліографічних посилань. ДСТУ 8302:2015 методичні матеріали (пояснення та приклади). URL :https://web.kpi.kharkov.ua/mto/wpcontent/uploads/.../references_style_guide_ENG.pdf. Дата доступу: 30.09.2025.

Стаття надійшла до редакції
28 жовтня 2025 р

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

УДК 172.15:378.015.31]-043.83]:378.011.3-051

ГОЛЯ ГАЛИНА,

доктор філософії, старший викладач кафедри природничо-математичної,
світоглядної освіти та інформаційних технологій

КЗВО «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради, м. Луцьк

Анотація: Сучасні виклики, що постали перед українським суспільством, зумовлюють потребу у підготовці педагогів, які вирізняються глибоким почуттям національної ідентичності та активною громадянською позицією. У статті запропоновано основні напрямки роботи по формуванню національної ідентичності та патріотизму у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів нового покоління.

Ключові слова: національна ідентичність, освіта, майбутні педагоги, професійна підготовка.

Сьогодні Україна та її громадяни перебувають у центрі подій, що мають вирішальне значення не лише для майбутнього нашої держави, а й для безпеки регіону та світового порядку загалом. В умовах війни росії проти України особливої значущості набуває питання формування національної ідентичності дітей і молоді. Сучасні обставини вимагають переосмислення попереднього досвіду та впровадження системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання.

В умовах численних викликів, глобалізаційних процесів, інформаційної війни, військових загроз першочерговим завданням стає розроблення нової стратегії освіти та виховання. Така стратегія має бути багатовимірною системою, здатною забезпечити подальший розвиток України, збереження її суверенітету й територіальної цілісності, а також сприяти інтеграції у європейське співтовариство.

У цьому контексті надзвичайно важливою є роль педагогів, адже саме вони закладають основи національної самосвідомості у молодого покоління. Тому проблема формування національної ідентичності та патріотизму у процесі підготовки майбутніх учителів є актуальною та потребує ґрунтового дослідження.

Науковці наголошують, що процес формування національної ідентичності є комплексним і багатогранним. І. Бехом досліджено психологічні та педагогічні засади формування патріотизму в освітньому середовищі [1]. У дослідженнях С.

Гончаренко проаналізовано освітні методики формування національної самосвідомості в майбутніх педагогів [2]. В. Кремень розглядає роль учителя як носія культурних та історичних традицій України [4].

Сучасна підготовка майбутніх педагогів вимагає впровадження ефективних технологій, що сприятимуть розвитку їхньої національної свідомості та громадянської відповідальності. Зокрема, це стосується використання інноваційних педагогічних підходів, інтеграції національно-патріотичного виховання у навчальні дисципліни, залучення студентів до волонтерської та громадської діяльності, створення освітнього середовища, що сприяє вихованню патріотичних почуттів [3]. У цьому контексті пропонуємо основні напрямки роботи по формуванню національної ідентичності та патріотизму, які реалізуються у КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради в межах вивчення освітніх компонентів історико-культурного спрямування та позааудиторної роботи:

1. Збільшення відвідуваності здобувачам освіти закладів, що популяризують культурні та національно-мистецькі традиції українського народу:

- організація та проведення екскурсій Луцьким замком та підземеллям;
- екскурсії до Музею російсько-української війни;
- театралізовані екскурсії частиною старого міста Луцька та створення атмосфери «живої історії».

2. Підвищення рівня знань про видатних особистостей українського державотворення, провідних діячів культури та мистецтва. З цією метою організовано:

- документальну хроніку «Той, хто розбудив кам'яну державу», присвячену 85-ій річниці від дня народження В. Чорновола;
- лекцію-форум «Шлях до Незалежності», присвячену 350-ій річниці від дня народження Гетьмана України Пилипа Орлика;
- перегляд документального фільму «Да Вінчі», присвячений життю та героїзму Дмитра Коцюбайла.

3. Проведення зустрічей з борцями за незалежність України, ветеранами та учасниками російсько-української війни:

- організація благодійницької акції для воїнів, що перебувають на реабілітації у Медичному центрі реабілітації учасників війни.

4. Збільшення кількості здобувачів освіти, які беруть участь у заходах, спрямованих, на відзначення пам'ятних дат та популяризацію духовно-моральних цінностей українського народу. З цією метою щорічно долучаємося до міських акцій та урочистостей серед яких:

- вшанування пам'яті героїв Революції Гідності під час поминального віче;
- акція «Ланцюг єднання» із нагоди відзначення Дня Соборності України;
- тематичні кураторські години-пам'яті.

5. Популяризація та збереження культурної спадщини та культурних цінностей України. Реалізовуємо через:

- семінар-практикум «Втрачені пам'ятки культури і мистецтва під час війни»;

- майстер-клас виготовлення воскового віночка «Весільний восковий віночок. Яка його доля»;

- театралізація п'єси Олени Пчілки «Марусина ялинка»;

- арт-лекція «Сучасне українське мистецтво» у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків, де тема російсько-української війни відчувається крізь полотна по-особливому гостро.

Пріоритетними напрямками на шляху до формування національної ідентичності та патріотичних почуттів у процесі підготовки майбутніх педагогів вбачаємо у організації регулярних зустрічей з діючими військовослужбовцями та ветеранами війни з метою формування поваги до героїзму та успішної реінтеграції ветеранів у цивільне життя; інтеграції краєзнавства в освітній процес через включення краєзнавчих тем у робочі програми освітніх компонентів; співпрацю з місцевими музеями, бібліотеками, архівами; заохочення студентів до написання наукових робіт та участі у краєзнавчих проектах.

Отже, процес формування національної ідентичності та патріотизму у майбутніх учителів є багатограним процесом, що поєднує освітній, практичний і громадянський аспекти. Важливо, щоб майбутні педагоги не лише володіли глибокими знаннями з історії та культури України, але й уміли ефективно передавати ці знання, використовуючи сучасні, творчі й інтерактивні педагогічні технології.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бех, І. Д. Патріотизм як основа національної свідомості в сучасних умовах. *Психолого-педагогічні дослідження*. 2020. №4. С. 15-28.
2. Гончаренко, С. У. Національна ідентичність у педагогічному вимірі // *Освіта і суспільство*. 2019. №2(34). С. 45-60.
3. Денисенко, Н. Г., Смолюк, А. І., Голя, Г. М., Чемерис, І. В., Казмірчук, О. А. Модель формування національної ідентичності та патріотизму в професійній підготовці майбутніх

педагогів. *Педагогічна Академія: наукові записки*, № 17, 2025. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/839>

4. Кремень, В. Г. Освіта і національна ідентичність в умовах глобалізації. *Вища школа*. 2021. №5. С. 3-12.

Стаття надійшла до редакції
10 листопада 2025 р

РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА КОНЦЕПЦІЮ СЛОВА "WAR"

УДК 81'243'37

СВЯТЕНКО БОГДАНА,

здобувачка вищої освіти філологічного факультету

Науковий керівник: Марценюк Олена,

кандидат педагогічних наук, доцент

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація. У статті здійснено огляд різноманітних підходів до розуміння концепту "war" у сучасному гуманітарному знанні. Особливу увагу зосереджено на лінгвокогнітивному, культурологічному, філософському та політичному трактуванні цього поняття. Проаналізовано способи, якими концепт війни відображається у мові, культурі та ідеології, з урахуванням трансформації його значення у новітній добі. Стаття містить спробу міждисциплінарного синтезу сучасних досліджень.

Ключові слова: концепт, війна, дискурс, культура, метафора, ідеологія, мова, лінгвокогнітивний підхід.

Концепт війни є одним із найдавніших і найпотужніших у колективній свідомості людства. Його значення не є сталим: воно змінюється залежно від історичного, соціального, політичного й культурного контексту. Слово "war" несе в собі значний емоційний та символічний потенціал, і його інтерпретація варіюється у філософських, політичних, лінгвістичних та культурологічних дискурсах. Сучасна реальність, що позначена збройними конфліктами, тероризмом, інформаційними війнами, актуалізує потребу в глибокому осмисленні цього концепту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Останніми роками у мовознавстві, когнітивістиці та культурології спостерігається посилена увага до концептуального аналізу. Зокрема, у працях Дж. Лакоффа досліджується метафоричне мислення й розглядається війна як метафора ("war is politics by other means", "war is a game") [5, с. 54]. Б. Андерсон у своїй

концепції уявлених спільнот підкреслює роль війни як чинника формування національної ідентичності [3, с. 41]. Українські дослідники, як-от М. Стельмах та О. Забужко, аналізують війну в контексті постколоніального дискурсу [6, с. 103].

Мета і завдання дослідження

Метою цієї статті є аналіз багатогранності концепту "war" та виявлення основних підходів до його розуміння в різних галузях гуманітарного знання. Основні завдання:

- дослідити семантику слова "war" у різних контекстах;
- проаналізувати його концептуалізацію в лінгвістичному, філософському та політичному дискурсі;
- виявити культурні та ідеологічні чинники, що впливають на формування уявлень про війну;
- окреслити трансформацію концепту в сучасному глобалізованому світі.